

Slovenija

Barometer zdravih domov 2022

Trajnostne stavbe
za odporno družbo

RAND EUROPE

VELUX®

TRANSFORMING
SPACES

Stanje slovenskih stavb

Od leta 2015 pri raziskavi Barometer zdravih domov sodelujejo akreditirani raziskovalni partnerji, ki proučujejo stanje stanovanjskih stavb v Evropi. V letošnjem letu pozornost namenjajo stavbam, v katerih živimo in delamo, ter razkrivajo nujno potrebo po prenovi.

Nevarnosti, povezane s klimo v zaprtih prostorih, kot sta vlaga in plesen, prekomeren hrup, mraz ali pomanjkanje dnevne svetlobe, so prepegosta težava ljudi v Sloveniji. Pravzaprav je več kot ena oseba od treh v Sloveniji izpostavljena vsaj eni od teh nevarnosti.

Vlaga in plesen **21%**

Ljudi živi v stanovanjih s strehami, ki prepuščajo vodo, s stenami, tlemi ali temelji, v katerih se nabira vlaga ali z okenskimi okvirji ali tlemi, ki gnijejo. To lahko vodi v astmo in težave z dihal.

Prekomeren hrup **15%**

Ljudi je izpostavljenih hrupu, ki ga povzročajo sosedi ali hrupu z ulice, kar lahko vodi v zdravstvene težave, vključno s prebavnimi motnjami in težavami s spanjem.

Prekomeren mraz **8%**

Ljudi z nizkimi dohodki ne more ustrezno ogrevati svojega doma, kar lahko povzroči srčno-žilne bolezni in bolezni dihal.

Pomanjkanje dnevne svetlobe **4%**

Ljudi meni, da je njihov dom pretemen, kar lahko vodi v depresijo in težave s spanjem.

Pri ljudeh, ki na žalost živijo ali delajo v stavbah z vsemi štirimi dejavniki tveganja, obstaja štirikrat večja verjetnost, da bodo poročali o slabem zdravju.

Dostojna in cenovno ugodna stanovanja so nujnejša kot kdaj koli prej

Še preden je izbruhnil koronavirus, je stopnja preobremenjenosti oseb s stanovanjskimi stroški (odstotek prebivalstva, ki živi v gospodinjstvih, kjer skupni stanovanjski stroški predstavljajo več kot 40 % razpoložljivega dohodka) za celotno prebivalstvo EU dosegla šokantnih 9,4 %.¹

Trenutno 15 % Evropejcev živi v stanovanjih s prikrajšanimi pogoji bivanja², pri čemer 50 milijonov gospodinjstev živi v pomanjkanju energije in pozimi ne more ogrevati svojih domov. Ker cene energije močno naraščajo, se bo ta številka verjetno povečala. To ima resne posledice: zaradi energetske revščine ima dvakrat več ljudi zdravstvene težave.

Kako lahko stavbe varujejo zdravje

Od pomladi 2020 je bilo zaradi zaprtja, ki ga je povzročila pandemija, več milijonov ljudi prisiljenih delati, živeti in se učiti med štirimi stenami svojega doma. Tistim, ki živijo v stanovanjih, ki ne dosegajo standardov, je to še dodatno otežilo položaj.

Danes vemo, da je glavni način okužbe z virusom SARS-CoV-2 (virus, ki povzroča bolezen COVID-19) izpostavljenost kapljicam, izločenih iz dihal, ki se razpršijo v zrak in prenašajo virus.

Naravno prezračevanje v obliki odpiranja oken je še vedno preprost, stroškovno učinkovit in lahko razumljiv način za zmanjšanje tveganja kontaminacije. Na ta način se razredči vse patogene in osveži zrak. Poleg naravnega prezračevanja so pri ustvarjanju konstantne stopnje pretoka higienskega zraka učinkoviti tudi sistemi mehanskega prezračevanja, kot so grelne in prezračevalne enote ter klimatske naprave.

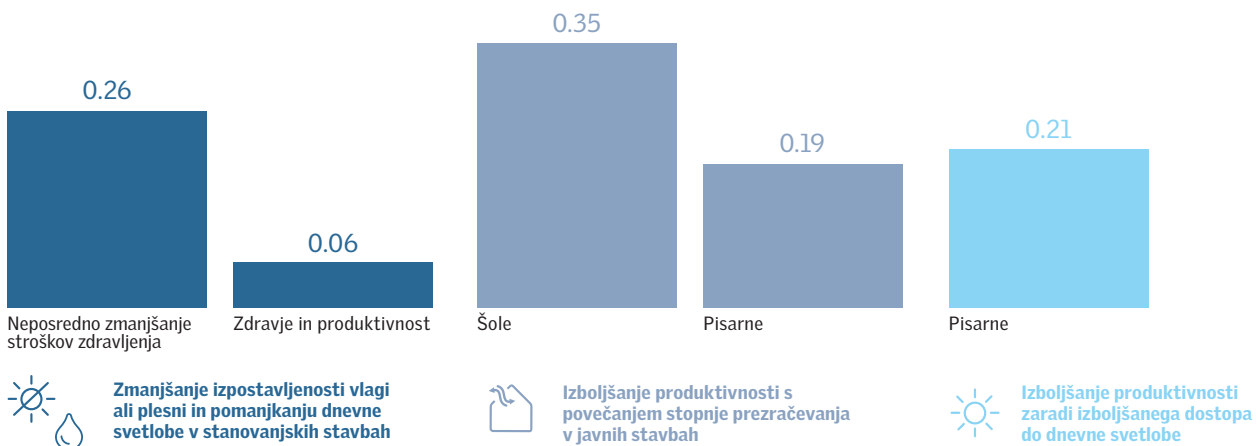
Prednosti prenove so daljnosežne

Ker so podnebni ukrepi vse bolj nujni, je prenova stavb zdaj trdno zasidrana v političnem programu s pobudami, kot so Renovation Wave (Val prenove), zakonodajni sveženj Fit for 55 (Pripravljeni

na 55) in uvedba nacionalnih načrtov za obnovo in odpornost. Ta sredstva ustvarjajo priložnost za vlaganje v stavbe in izkoristek številnih prednosti.

Prednosti zmanjšanja tveganj, povezanih s klimo v zaprtih prostorih v Sloveniji

Številke v milijardah evrov do leta 2050

1,07 milijarde evrov
Kumulativne gospodarske koristi

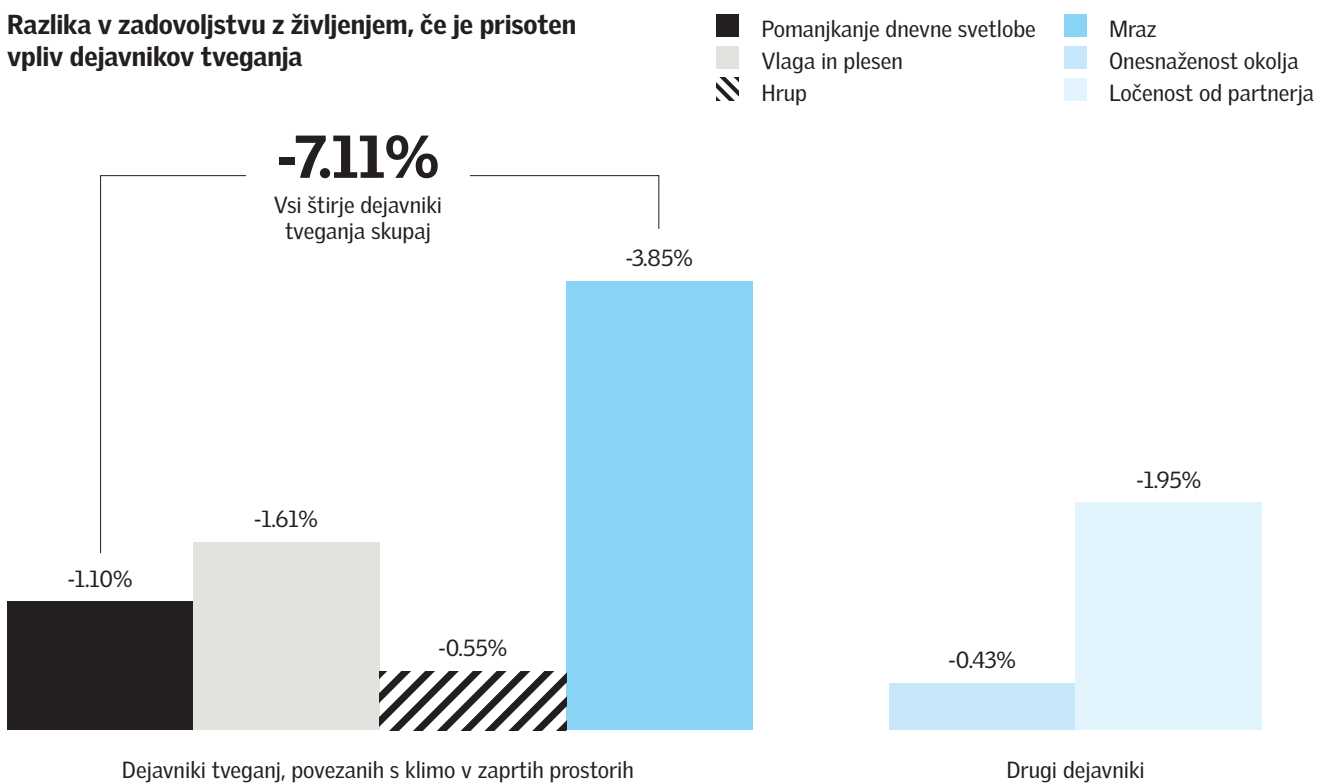
Notranja klima dokazano vpliva na zadovoljstvo z življenjem

Nezadovoljstvo z življenjem zaradi pomanjkljivosti stavb se lahko meri z novo, a priznano metodo – analizo vrednotenja dobrega počutja (ang. Well-being Valuation Analysis, WVA). Z njo lahko predstavniki politike izmerijo vrednost obnove stavb na bolj celosten način.

Evropski podatki kažejo, da ima pomanjkljivo ogrevanje skoraj dvakrat večji vpliv na zaznano počutje in zadovoljstvo z življenjem kot ločenost od partnerja.

Še več, pri ljudeh, ki živijo v stanovanju z vsemi štirimi nevarnostmi, povezanimi s klimo v zaprtih prostorih, obstaja petkrat večja verjetnost, da bodo poročali o nezadovoljstvu.

Razlika v zadovoljstvu z življenjem, če je prisoten vpliv dejavnikov tveganja

Zdrave stavbe lahko prinesejo spremembe, ki jih potrebujemo

Uporaba strategij trajnostne prenove obstoječih stavb lahko privede do koristi za zdravje in dobro počutje, povečane stopnje produktivnosti in zmanjšanja vpliva na podnebne spremembe. Zdaj je čas, da ponovno razmislimo, kako gradimo in se osredotočimo na bolj trajnosten in celosten pristop k prenovi.

Prednosti trajnostne prenove

Izboljšana produktivnost

Varčevanje z energijo

Razogljičen stavbni fond

Boljše počutje

Izboljšano zdravje

Varovanje podnebja